

fi

Euroopan unioni
Aluepolitiikka

info regio

| N° 28 | Joulukuu 2008 | panorama

**Vihreä kirja alueellisesta
koheesiosta –
tie eteenpäin**

Sisältö

Vihreä kirja alueellisesta koheesiosta – tie eteenpäin

Vihreä kirja alueellisesta koheesiosta – alueellisen moninaisuuden kääntäminen vahvuudeksi

Mitä kysymyksiä liittyy EU:n koheesiopoliitikan tulevaisuuteen?
Panorama esittelee vihreän kirjan ja tarkastelee sen keskeisimpiä kysymyksiä.

Vihreä kirja eri näkökulmista

Viisi haastattelua siitä, miten aluepolitiikan parissa työskentelevät
suhtautuvat vihreään kirjaan, sen soveltamisalaan ja sen tavoitteisiin.

Eurooppalainen alueellisen yhteistyön yhtymä – mikä se on ja kuinka se toimii?

Komission uusi väline auttaa alueita toimimaan yhteistyössä tarjoamalla niille
oikeudellisen identiteetin, vähentämällä byrokratiaa ja poistamalla yhteistyön esteitä.

Raportti: Pariisin konferenssi alueellisesta koheesiosta ja koheesiopoliitikan tulevaisuudesta

Panorama matkusti Pariisiin kaksipäiväiseen konferenssiin. Se kertoo osallistujien
keskeisistä näkemyksistä ja kysymyksistä, joita pohditaan tulevissa keskusteluissa.

Ohjelma

REGIO ja verkostot

Verkossa

Valokuvat (sivut): European Commission (3, 4, 5, 7, 9, 11, 12, 14, 15, 16, 17),
EPA PHOTO / CTK / MILAN KOSECEAR (6), EPA PHOTO / ATILA KISBENEDEK (8).

Kansi: Wind generator at Blyth, United Kingdom. Valokuva: European Commission.

Toimittaja: Raphaël Goulet, Euroopan komissio, Aluepolitiikan pääosasto.

Muut avustajat: Tipik S.A.

Tämä lehti on painettu englanniksi, ranskaksi ja saksaksi kierrätyspaperille.

Se on saatavana Euroopan unionin 22 kielellä osoitteessa:
http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm

Tämän julkaisun mielipiteet ovat kirjoittajan omia, eivätkä
ne välttämättä heijasta Euroopan komission näkemyksiä.

4

8

12

13

18

19

20

Lyhyesti

Alueellinen koheesio – alueellisen moninaisuuden kääntäminen vahvuudeksi

Komission vastikään julkaisema vihreä kirja alueellisesta koheesiosta on käynnistänyt keskustelun EU:n toimintatavan kannalta keskeisistä asioista. Vihreässä kirjassa ei suinkaan keskitytä pelkkään koheesiopolitiikkaan vaan siinä käsitellään myös kysymyksiä, jotka koskevat alueellisen yhteistyön luonnetta, ihmisten tapaa käyttää elinympäristöään, alakohtaisten politiikkojen alueellisia vaikutuksia sekä yhteistyön ja kilpailukyyn välistä suhdetta. Elämäntapamme muuttuvat, ja kohtaamme aivan uudenlaisia haasteita. Hallitusten on kaikilla tasoilla reagoitava asiaan. Mutta miten?

Koska tämä hedelmällinen keskustelu kattaa monenlaisia aiheita, Panoraman tässä numerossa keskitytään yksinomaan vihreään kirjaan. Tarkastelemme itse vihreää kirjaa ja kerromme Pariisissa järjestetystä kaksipäiväisestä aloituskonferenssista. Haastattelemme viittä henkilöä, jotka työskentelevät suoraan aluepolitiikan parissa eri tasoilla, ja selvitämme heidän toiveitaan ja pelkojaan. Esittelemme myös EU:n uuden välineen, eurooppalaisen alueellisen yhteistyön yhtymän (EAYY), joka helpottaa rajat ylittävää alueellista yhteistyötä.

Alueellinen ulottuvuus on ollut alusta asti olennainen osa koheesiopolitiikkaa. Se on huomioitu tukikelpoisuusjärjestelmässä, taloudellisten varojen jakojärjestelmässä sekä ohjelmien toteuttamisessa. Julkisten toimien olisi kuitenkin monien mielestä vastattava tehokkaammin alueellisiin tarpeisiin, vaikka nykyisin ei olekaan sitovaa sopimusta siitä, miten tämä tavoite voidaan saavuttaa. Siksi Euroopan parlamentti, Leipzigissa vuonna 2007 epävirallisesti kokoontuneet kaupunkisuunnittelusta ja alueellisesta koheesiosta vastaavat ministerit sekä monet, tietynlaisia alueita edustavat järjestöt ovat pyytäneet komissiota esittämään alueellista koheesiota käsittelevän asiakirjan. Komissio onkin vastannut tähän pyyntöön laatimalla vihreän kirjan.

Käynnistämällä keskustelun komissio pyrkii saavuttamaan yhteisymmärryksen alueellisesta koheesiosta ja löytämään yhteisiä eurooppalaisia ratkaisuja.

Tutustu siis tähän Panorama-lehteen ja vieraile vihreää kirjaa käsittelevällä Inforegio-verkkosivustolla osoitteessa http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/terco/index_fi.htm

Osallistu keskusteluun ja varmista, että saat äänesi kuuluviin!

Danuta Hübner
Aluepolitiikasta vastaava komission jäsen

Alueellisen moninaisuuden kääntäminen vahvuudeksi – vihreä kirja alueellisesta koheesiosta

Maailmanpankin vuoden 2009 raportissa määritellään kolme tekijää, jotka saattavat vaikuttaa taloudelliseen ja sosiaaliseen kehitysvauhtiin. Ne ovat asukastiheys, etäisyys ja jakautuminen. Komissio määrittelee alueellista koheesiota koskevassa vihreässä kirjassaan kolme tapaa vastata näihin haasteisiin, tarkastelee alueita, joilla on maantieteellisiä erityispiirteitä, käsittelee alueellisen koheesion käsitettä EU:n politiikkojen ohjelmoinnissa ja käynnistää keskustelun koheesiosta.

Neuvosto hyväksyi vuonna 2006 yhteisön strategiset suuntaviivat. Niissä todetaan, että ”alueellisen koheesion edistämisen pitäisi olla osana niitä pyrkimyksiä, joilla varmistetaan, että kaikilla Euroopan alueilla on mahdollisuus edistää kasvua ja työllisyyttä”. Myös maaseudun kehittämistä koskevissa strategisissa suuntaviivoissa painotettiin maaseudun kehittämissuunnitelmien merkitystä alueellisen koheesion edistämiseksi.

Lisäksi myönnetään yhä laajemmin, että yhteistyötä, vuoropuhelua ja kumppanuutta hallitusten eri tasojen, järjestöjen ja politiikan täytäntöönpanosta vastaavien ihmisten välillä on lisättävä.

Koska EU:n viimeaikainen laajentuminen on tuonut mukanaan näitä ongelmia ja muutoksia, koska globaalien talouden haasteiden kohtaaminen edellyttää vahvuuksien yhtenäistämistä ja koska EU:n tavoitteena on kestävämpi kasvu, komissio on julkaissut tämän vihreän kirjan ja käynnistänyt sitä koskevan kuulemisen. Mistä aiheista siis oikein keskustellaan?

Keskittäminen, yhteydet ja yhteistyö – haasteisiin vastaaminen

Keskittäminen

Euroopan unionin asutus rakenne on poikkeuksellinen: Euroopassa on noin 5 000 pikkukaupunkia ja lähes 1 000 suurempaa kaupunkia. Vaikka kaupunkiverkko on varsin tiheä, vain seitsemän prosenttia EU:n väestöstä asuu yli viiden miljoonan asukkaan kaupungissa verrattuna Yhdysvaltojen vastaavaan lukuun, joka on 25 prosenttia.

Maailmanlaajuisesta näkökulmasta EU:n kaupungit ovat pieniä, ja tämä vaikuttaa tuottavuuteen. EU:lle on tunnusomaista se, ettei taloudellinen toiminta ole alueellisesti yhtä keskittyntä kuin maailman muilla kehittyneillä alueilla. Tämä kertoo eurooppalaisesta elämäntavasta, jolle ominaista on kestävä kehitys, luonnonvarojen suojelun ja kulttuuriperinnön arvostaminen. Tämä merkitsee sitä, että vaikka kaupunkimainen elämäntapa onkin levinnyt laajalle, se ei ole keskittyntä, vaan kaupunkilaiset asuvat lähellä maaseutua ja maaseudun asukkaat asuvat usein lyhyen välimatkan päässä palveluista. Pienet ja keskisuuret kaupungit ovat merkittävämpiä kuin mitä niiden koon perusteella voisi päätellä, sillä ne tarjoavat maaseudun väestökadon ja kaupunkien vetovoiman torjumisen kannalta tärkeitä palveluja ja infrastruktuureja.

Keskittämisen taloudellisiin hyötyihin tulee panostaa kuitenkin unohtamatta Euroopan kaupunkien positiivisia piirteitä.

Kuinka alueella, jolla on paljon pieniä ja keskisuuria kaupunkeja, voidaan saavuttaa keskitetyn taloudellisen toiminnan edut ja välttää samalla haittapuolet, kuten saasteet, ruuhkat, kaupunkien rappeutuminen ja sosiaalinen syrjäytyminen? Vastaus piilee siinä, että kaupunkeja ja niitä ympäröiviä maaseutualueita kannustetaan tekemään yhteistyötä, kehittämään vuorovaikutusta ja luomaan keskinäisiä yhteyksiä. Jotta EU voi hyötyä tuottavuuden kasvusta, jota taloudellisen toiminnan keskittyminen tuo mukanaan, sen on saavutettava kriittinen massa pikemminkin verkostoitumisen avulla kuin siten, että suurkaupungit tuottavat tämän vaikutuksen pelkillä numeroilla.

Alueellisen koheesion kannalta olennaista on se, kuinka onnistumme hyödyntämään tätä ainutlaatuista ja kirjavaa asutus rakennetta parhaalla mahdollisella tavalla, sillä EU:n kansalaisten ei pitäisi joutua kärsimään muita heikommista työllistymismahdollisuuksista ja asuinolosuhteista tai julkisten palvelujen heikosta saatavuudesta vain siksi, että he elävät yhdellä alueella eivätkä toisella.

Kehittyneet liikenteen hallintajärjestelmät yhdistävät ihmisiä. Samalla teknologian parempi käyttö edistää ideoiden jakamista.

Yhteydet

Riippumatta siitä, kuinka tasapainoista tulevaisuuden kaupungistuminen on, yksittäiset taajamat ja niiden asukkaat on saatettava yhteen. Alueiden välisistä yhteyksistä puhuttaessa mieleen nousevat heti liikenneyhteydet, mutta hyvillä yhteyksillä tarkoitetaan myös hyviä Internet-laajakaistayhteyksiä, yhteyksiä luotettaviin energiverkkoihin sekä tutkimuslaitosten ja yritysten välisiä yhteyksiä. Yhteyksiä tarvitaan myös muita heikommassa asemassa olevien ryhmien erityistarpeiden täyttämiseksi.

Uusissa jäsenvaltioissa hyvät tieyhteydet ovat harvassa ja hyvät rautatieyhteydet hajanaisia: useimmissa jäsenvaltioissa ratakiskot eivät kestä suuria nopeuksia ja kaipaavat usein korjaamista. Käyttöön on otettava kehittyneitä liikenteen-hallintajärjestelmiä. Hiilidioksidipäästöjä ei ole onnistuttu vähentämään siirtämällä rahtia meriliikenteeseen. Meriliikenne ja sisävesiliikenne ovat edelleen alikehittyneitä.

Yleishyödyllisten palvelujen, kuten terveydenhuollon tai koulutuksen saatavuus, on usein ongelma maaseutualueilla. Syrjäseuduilla keskimäärin 40 prosenttia ihmisistä asuu yli puolen tunnin ajomatkan päässä lähimmästä sairaalasta ja 43 prosenttia yli tunnin ajomatkan päässä yliopistosta. Lääketieteellisiin etäpalveluihin ja etäopiskeluun liittyviä tieto- ja viestintätekniikan mahdollisuuksia ei myöskään hyödynnetä.

EU:n vanhoissa jäsenvaltioissa (EU 15) paikalliset ja alueelliset rajat ylittävät suurkaupunkialueet sekä raja-alueet ovat hyötyneet monien vuosien ajan koheesiopolitiikasta, joka on parantanut rajat ylittävien terveydenhuoltopalvelujen saatavuutta, laatua ja tehokkuutta. Tämä on tärkeää, koska palvelujen saatavuudesta ei ole annettu selviä sääntöjä.

EU:n etelä- ja itäpuolella on alueita, joiden henkeä kohden las-kettu bruttokansantuote (BKT) on edelleen matalampi kuin EU:n ulkoraja-alueilla, joiden BKT:t ovat jo EU:n pienimmät. Osassa näistä EU:n ulkopuolisista maista väestö kasvaa, mikä aiheuttaa voimakkaan maahanmuuttopaineen.

Keskusteltavaa

Uusissa jäsenvaltioissa ja vanhan rautaesiripun raja-alueilla on kehitettävä johdonmukaista perusrakenteisiin ja taloudelliseen yhteistyöhön liittyvää politiikkaa. Myös merialueiden käyttöä ja maa- ja merirajojen ylittämistä on parannettava.

Keskusteltavaa

Tarvitsemme tasapainoista ja kestävästä kehitystä, joka lujittaa kilpailukykyämme ja suojelee samalla luonnonvaroja, kuten aukeaa maaseutua. Tällaisen kehityksen pitäisi turvata myös sosiaalinen koheesio. Se tarkoittaa, että meidän on vältettävä kasvun liiallista keskittymistä ja autettava samalla kaikkia hyötymään kaupunkiasumiseen liittyvistä eduista, kuten sairaaloiden ja koulujen läheisestä sijainnista.

Yhteistyö

Voi olla vaikeaa määrittää, mitkä asiat edellyttävät tiivistä yhteistyötä: ongelmat, joita näyttää ilmenevän ja jotka tuntuvat vaikuttavan vain yhdellä alueella, voivat tosiasiaa juontaa juurensa kyseisen alueen ulkopuolelta. Esimerkkinä paikallisesti ilmenevästä ongelmasta voidaan mainita maaperän saastuminen. Yhden maan maaperään haudatut saasteet voivat kuitenkin aiheuttaa vuotoja, jotka vaikuttavat muiden maiden maaperään, ja maanalaiset vesivarannot voivat pilaantua. Kun yksi maa toimii vastuuttomasti, toinen maa saattaa joutua maksamaan viulut. Ilmastonmuutos ja siitä aiheutuvat tulvat, metsäpalot ja kuivuudet ovat selvimpiä haasteita, jotka edellyttävät yhä tehokkaampaa rajat ylittävää yhteistyötä.

Siinä, missä ympäristönäkökohdat muuttavat aikaisempia käsityksiämme rajoista ja itsenäisistä alueista, myös nykykaisten työvirtojen luonne edellyttää tiivistä kumppanuutta sellaisten alueiden välillä, jotka ovat saattaneet aiemmin pitää itseään erillisinä, irrallisina yksikköinä. Niin talouskehitys, julkinen liikenne kuin terveydenhuoltopalvelujen, korkeakoulutuksen ja muiden koulutuspalvelujen saatavuuskin ylittävät alueelliset rajat.

Yhteistyön lisäarvo tunnustetaan laajalti. EU:lla on ollut yhteistyöohjelmia jo 14 vuoden ajan. Komissio toivoo kuitenkin, että vihreä kirja saisi nyt huomion kääntymään siihen, millaisia etuja saadaan alueellisen yhteistyön viemisestä uudelle tasolle. Tämä on jo nähtävissä orastavassa EU:n strategiassa Itämeren alueelle. Se on koealue, jolla arvioidaan uudelleen sellaisen alueellisen yhteistyön luonnetta, jossa painotetaan yhtenäisempiä strategioita, yhteisön yhteisiä tavoitteita sekä vankkoja täytäntöönpanovälineitä.

Ilhanteet on kuitenkin toteutettava käytännössä, ja tavoitteiden toteuttamiseksi on löydettävä keinoja. Eurooppalainen alueellisen yhteistyön yhtymä (EAYY) tarjoaa oikeuskehysten eri hallintoviranomaisten yhteistyölle, mutta voimme silti tehdä ja meidän on tehtävä enemmän.

Keskusteltavaa

Eri hallinto- ja toimielinkulttuurien välisen yhteistyön helpottamiseksi on esitettävä aiempaa yksinkertaisempaa, tehokkaampaa ja joustavampaa välinettä. EAYY on hyvä ensiaskel.

Keskusteltavaa

Tarvitsevatko alueet, joilla on maantieteellisiä erityispiirteitä, erityisiä poliittisia toimenpiteitä?

Maantiede – ystävä vai vihollinen?

Vuoristo- ja saaristoalueiden talouteen liittyy erityispiirteitä, jotka ovat yhtä poikkeuksellisia kuin niiden pinnanmuodostuskin. Vaikka matkailu on monissa tapauksissa hyödyttänyt näitä alueita piristämällä paikallista taloutta ja tarjoamalla keinon ja synn kehittämään liikenneyhteyksiä ja hyviä peruspalveluja, se on myös tehnyt niistä haavoittuvia. Riippuvuus yhdestä ainoasta alasta vaarantaa niiden talouden, ja ilmastonmuutoksen mukanaan tuomat haasteet ovat pahentaneet tilannetta: saaria uhkaa merenpinnan nousu ja rannikkojen eroosio, vuoristoja puolestaan jäätiköiden ja lumen sulaminen.

Myös vaikeapääsyisyys on kehityksen este: saaret ovat usein syrjässä, ja vuoristot toimivat usein jäsenvaltioiden välisinä luonnonesteinä tehostaen rajojen vaikutusta. Siksi näillä alueilla – paitsi itse vuoristoalueilla myös alangoilla, jotka vuoristot erottavat toisistaan – tarvitaan kansainvälistä yhteistyötä.

Miksi vihreä kirja julkaistaan nyt?

Keskustelu aluekehityksestä käynnistyi 1990-luvun alussa Eurooppa 2000- ja Eurooppa 2000+ -kertomusten julkaisemisen myötä. Alueellisen koheesion käsite syntyi kuitenkin vasta vuonna 1995 Euroopan alueiden liiton kokouksessa Antwerpenissä.

Kaksi vuotta myöhemmin käsite sisällytettiin Amsterdamin sopimukseen (7 d artikla), ja vuonna 1999 jäsenvaltiot hyväksyivät Euroopan aluekehityssuunnitelman (ESDP). Alueellisesta suunnittelusta ja aluekehityksestä vastaavat ministerit eri hallituksista kokoontuivat tiheään tahtiin, ja tämä johti alueellisen toimintasuunnitelman hyväksymiseen. Siinä koheesiolle asetetaan kolme tärkeää tavoitetta:

- Kansallisessa ja alueellisessa kehittämissuunnitelmassa keskitytään alueellisten vahvuuksien hyödyntämiseen.
- Alueiden välisiä yhteyksiä ja niiden yhdyntymiskehitystä lujitetaan edistämällä vaihtoa ja yhteistyötä.

Maantieteelliset elementit, kuten vuoristojonot, kyseenalaistavat aikaisemmin määritellyt rajat.

Koheesiopolitiikka – alueellisten haasteiden muuttaminen vahvuudeksi.

- Alueellisesti vaikuttavia EU:n politiikkoja kehitetään johdonmukaisempaan suuntaan.

Alueellisen koheesion painottaminen hallitustenvälisellä tasolla osoitti keskustelun edenneen riittävän pitkälle yhteisen vision saavuttamiseksi siitä, kuinka koheesio sopii EU:n politiikkaan. Yli vuoden työn jälkeen julkaistiin vihreä kirja yleisen mielipiteen kartoittamiseksi ja tulevien toimien hahmottamiseksi.

Alueellisen koheesion vieminen uudelle tasolle

Tähän saakka jäsenvaltioiden keskikokoiset niin sanotut NUTS-2-hallintoalueet, joilla on Eurostatin mukaan yhteiset muuttajat, ovat olleet perinteisesti koheesiorahoituksen kulmakivi ja politiikan perustana käytetty tarkasteluyksikkö.

Alueellinen yhteistyö edellyttää sitä, että maantieteeseen on suhtauduttava joustavammin ottaen huomioon sekä pienemmät että suuremmat alueet, kuten Tonavan vesistöalue ja Mustanmeren alue. Tarkastelu ei kuitenkaan pääty tähän: uudessa maantieteellisessä lähestymistavassa myös yhteistyön tasoja ja verkostoja pidetään maantieteellisinä erityispiirteinä, jolloin tapa tarkastella EU:n karttaa saa uusia ulottuvuuksia.

Toteamus, jonka mukaan EU:n laajuisia alakohtaisia politiikkoja on täydennettävä alueellisilla politiikoilla, saa tulta

alleen, samoin kuin se, että politiikkaa on mukautettava paikallisesti, jotta se toimisi hyvin. Tämä alkaa näkyä tietyissä alueellisissa ohjelmissa, joita toteutetaan yleisten budjettien ohi suoraan kaupungeissa, joita ne koskevat. Tällöin kaupungitkin voivat päättää hankkeiden suunnittelusta ja täytäntöönpanosta. Pääpaino on paikkakohtaisessa politiikassa, ja sana "alue" muistuttaa viranomaisia siitä, että niiden on tunnettava tilanne hyvin ennen politiikan laatimista. Alakohtaisten politiikkojen suunnittelua on muutettava. Sen kaikilla tasoilla on otettava huomioon, kuinka politiikat vaikuttavat itse alueisiin. Maanviljelyyn, innovointiin ja kestävän kehityksen alalla yksi ratkaisu ei sovi kaikille.

Vihreässä kirjassa täsmennetään tätä lähestymistapaa toteamalla, että seutujen alueelliseen koheesioon (territorial cohesion) on kiinnitettävä epäsuoran huomion sijasta nimenomaisesti huomiota: aluepolitiikan (regional policy) pitäisi – kuten sen nimikin sanoo – kohdistua erilaisiin alueisiin (regions) sanan varsinaisessa merkityksessä, tai sitten seutujen (territories) tapauksessa pitäisi käyttää toista termiä. Alueellista painopistettä on tuettava painottamalla "paikkakohtaisia" politiikkoja, jotka yhdistyvät alakohtaisiin politiikkoihin, esimerkiksi kestävä kehitys ja palvelujen saatavuutta.

Vaikka tässä asiakirjassa ehdotetaan joustavampaa suhtautumista maantieteeseen, siinä ei kyseenalaisteta jäsenvaltioiden ja alueiden toimivaltaa aluesuunnittelun ja maankäytön alalla. Aluepolitiikasta vastaava komission jäsenen Danuta Hübnerin sanoin "meidän on tarkasteltava uusia hallinnon muotoja voidaksemme lujittaa entisestään korkean tason EU:n johdon sekä alhaalta ylöspäin suuntautuvan paikallisten tarpeiden ja tavoitteiden vaikeaa mutta tarpeellista yhdistelmää".

Moninaisuus vahvuutena, ei esteenä

Näkökulman muutosta seuraa ajattelutavan muutos: yhteistyössä ei ole kyse ainoastaan pyrkimyksestä ylittää kansalliset rajat, vaan se on myös ratkaiseva askel kohti vahvuuksien kehittämistä.

Yksinkertaistetuista stereotyyppioista (esimerkiksi "kaupunki on yhtä kuin tuottavuus, maaseutu on yhtä kuin haitta") on päästävä eroon, samoin kuin siitä ajatuksesta, että tietynlaisen pinnanmuodostuksen ja pienen bruttokansantuotteen välillä vallitsee väajämätön yhteys. Osa kaupungeista on vaikeuksissa, jotkin maaseutualueet kukoistavat. Alueellisessa yhteistyössä pitäisi keskittyä näiden kahden yhdistämiseen, jotta alueet saisivat tilaisuuden parantaa asukkaidensa elämää yleisesti.

Varoja pitäisi ohjata itseään ylläpitävien synergiaetujen käynnistämiseen, jolloin ne hyödyttäisivät aluetta senkin jälkeen, kun hanke tai ohjelma on päättynyt. Painopiste pitäisi siirtää alueiden tukemisesta niiden kasvupotentiaalin ruokkimiseen – yhteistyöstä kilpailemiseen.

Komissio toivoo sinun antavan palautetta helmikuun 2009 loppuun asti jatkuvan keskusteluprosessin aikana.

Voit tutustua vihreään kirjaan osoitteessa http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/terco/index_fi.htm

Vihreä kirja eri näkökulmista

Seuraavista haastatteluista ilmenee, kuinka aluepolitiikan parissa työskentelevät eri henkilöt suhtautuvat vihreään kirjaan. Heidän tärkeinä pitämänsä asiat ja kantansa ovat kytköksissä haastateltujen tehtäviin. Kullekin haastatellulle esitettiin aina samat kaksi kysymystä, jotta näkemuserot saataisiin hyvin esiin. Kolmas kysymys on jokaisen haastatellun itsensä esittämä. Siitä ilmenee, mitä tehtävän mukaan vaihtelevia asioita he pitävät tärkeinä.

Danuta Hübner, aluepolitiikasta vastaava Euroopan komission jäsen

1. Kuinka katsotte uuden, alueellisesta koheesiosta annetun vihreän kirjan muuttavan asioita käytännössä?

Vihreässä kirjassa kehoitetaan tarkastelemaan politiikan, kuten liikenne- tai maatalouspolitiikan, käytännön vaikutuksia. Siinä pohditaan, kuinka erilaisilla julkisilla toimilla ja erityisesti EU:n koheesiopolitiikalla voidaan edistää eri alueiden tasapainoista kehitystä.

Politiikka täytyy sisällyttää kaikille tasoille, jotta seuduilla asuvien ihmisten tarpeisiin voidaan vastata.

Koheesiopolitiikan tarkoituksena on taata, että kansalaiset voivat hyödyntää kotiseutujensa ominaispiirteitä mahdollisimman hyvin. Vihreällä kirjalla käynnistetään keskustelu siitä, miten tämä pyrkimys voidaan saavuttaa. Tämän kuulemisen aikana kuuntelemme kansalaisten mielipiteitä ja otamme ne huomioon. Meidän on kuitenkin pohdittava myös konkreettisia asioita.

Meidän on harkittava uudelleen ”alueen” määrittystä ja toimien suunnittelua. Yhä useammat meistä ylittävät päivittäisessä elämässään vakiintuneet hallinnolliset rajat: monet käyvät työssä pitkän matkan päässä ja lähtevät kauaksi ostoksille tai viettämään vapaa-aikaa. Alueiden sisäinen elintapa on siis muuttumassa. Samalla uudet haasteet, kuten globalisaatio, ilmastonmuutos ja muuttoliike, edellyttävät EU:lta yhteisiä ja kaikki politiikan tasot yhdistäviä toimia.

Tarvitsemme politiikan suunnitteluun kokonaisvaltaisen lähestymistavan kaikilla tasoilla. **Julkisen politiikan on vastattava kansalaisten tarpeisiin asianmukaisesti määritellyillä alueilla.** Nämä alueet voivat vaihdella paikallisyhteisöistä

suurkaupunkialueisiin ja rajat ylittävistä alueista valtioiden välisiin meri- tai jokialueisiin.

Alakohtaisten ja alueellisten politiikkojen koordinoitua on tehostettava, vaikka eri politiikanalat pysyvätkin itsenäisinä. Kumppanuuksia on myös parannettava, jotta voidaan lujittaa vaikeaa mutta olennaista korkean tason EU:n johdon sekä alhaalta ylöspäin suuntautuvan paikallisten tarpeiden ja painopistealueiden yhdistelmää.

Päätöksenteon tehostaminen edellyttää tarkempia tietoja alueistamme, muun muassa alueellisesta dynamiikasta sekä alueellisista vaikutuksista ja ennusteista. Meidän on pystyttävä tietojen, indikaattoreiden ja menetelmien avulla havaitsemaan, miten monimutkaisia käytännön vaikutuksia poliittisilla toimenpiteillä voi olla käytännössä. Pyrimmekin parhaillaan muun muassa osana ESPON-ohjelmaa edistämään tätä alaa koskevia toimia.

2. Vihreän kirjan keskeisenä aiheena näyttää olevan yhteistyö. Mitä ongelmia on mielestänne ratkaistava todellisen alueiden välisen yhteistyön ja valtioiden välisen alueellisen yhteistyön aikaansaamiseksi?

Lissabonin sopimuksen johdanto-osassa todetaan, että Euroopan unionin tärkeimpänä tavoitteena on luoda Euroopan kansojen yhä läheisempi liitto ja turvata yhteisellä toiminnalla valtioiden taloudellinen ja sosiaalinen kehitys poistamalla Eurooppaa jakavat esteet.

Meidän onkin siksi keskityttävä yhteistyöhön. Lisäksi esteitä jää joka tapauksessa jäljelle sisämarkkinoiden toteuttamisen onnistumisesta riippumatta.

Toivon vihreän kirjan käynnistävän kauaskantoisen keskustelun, jossa määritellään tietynlaisille alueille yhteiset haasteet, joihin voidaan puuttua tehokkaammin yhteistyöllä. Alueiden välinen yhteistyö ja kokemusten jakaminen voi olla keskeinen tekijä, joka käynnistää dynaamisen, tulevaisuuteen suuntautuvan alueellisen kehitysprosessin.

Monitasoinen hallinto voi muokata kestävästä yhteistyöstä suurilla valtioiden välisillä alueilla, kuten vuoristoalueilla, rajat ylittävissä taajamissa sekä paikallisemmilla yhteisillä alueilla. Eurooppalainen alueellisen yhteistyön yhtymä, johon kaikki julkishallinnon tasot voivat osallistua, näyttääkin olevan tässä suhteessa tunnuskuvaallinen EU:n työkalu.

3. Keskustellaanko alueellisesta koheesiosta liian aikaisin, koska sitä suojaavaa Lissabonin sopimusta ei ole vielä allekirjoitettu?

Keskustelu ei ole ennenaikaista: on tärkeää muistaa, ettei alueellisen koheesion käsite ole uusi. Siksi Euroopan parlamentti, Leipzigissa vuonna 2007 epävirallisesti kokoontuneet kaupunkisuunnittelusta ja alueellisesta koheesiosta vastaavat ministerit sekä monet, tietynlaisia alueita edustavat järjestöt pyysivät komissiota esittämään alueellista koheesiota käsittelevän asiakirjan. Komissio laatikin tämän pyynnön tuloksena alaa koskevan vihreän kirjan.

Alueellinen ulottuvuus on ollut alusta asti olennainen osa koheesiopolitiikkaa. Se on huomioitu tukikelpoisuusjärjestelmässä, taloudellisten varojen jakojärjestelmässä sekä ohjelmien toteuttamisessa. Julkisten toimien olisi kuitenkin monien mielestä vastattava tehokkaammin alueellisiin tar-

peisiin vaikka nykyisin ei olekaan sitovaa sopimusta siitä, miten tämä tavoite voidaan saavuttaa.

Komissio toivoo, että se pystyy keskustelun avulla saamaan aikaan yhteisymmärryksen alueellisesta koheesiosta ja löytämään yhteisiä eurooppalaisia ratkaisuja. Emme saa kuitenkaan tässä yhteydessä sivuuttaa poliittista prosessia. Alueellisen koheesion tavoite ilmaistaan näkyvästi ja selkeästi Lissabonin sopimuksessa, mutta se on ensin ratifioitava. Tuleva koheesiopolitiikka lisääkin kehityksen alueellista ulottuvuutta. Tällä hetkellä pyrimme kuitenkin ennen kaikkea onnistumaan vuosien 2007–2013 ohjelmien täytäntöönpanossa. Tulevaisuus on tärkeää, mutta monia toimia voidaan toteuttaa myös nykyisten sopimusten ja säädösten nojalla.

Michel Delebarre, alueiden komitean ensimmäinen varapuheenjohtaja vuodesta 2008, Dunkerquen kaupunginjohtaja

1. Kuinka katsotte uuden, alueellisesta koheesiosta annetun vihreän kirjan muuttavan asioita käytännössä?

Vihreän kirjan ensimmäisenä etuna on keskustelun käynnistäminen. Alueellinen koheesio on tärkeä käsite seuraavien kymmenen vuoden aikana Euroopan unionia rakennettaessa. Mitä sillä siis tarkoitetaan? Mielestäni jokaisen alueen on voitava katsoa toiveikkaasti tulevaisuuteen ja jokaisen alueen on voitava laatia itselleen sopiva strategia. Tämä ei tarkoita sitä, että kaikki alueet olisivat samanlaisia tai että niillä olisi tulevaisuudessa yhtä paljon pk-yrityksiä tai samantasoinen infrastruktuuri. Kaikki alueet kohtaavat alueelliseen koheesioon ja kilpailukykyyn liittyviä sisäisiä ongelmia. Meidän on annettava kaikkien alueiden kantaa oma kortensa EU:n kekkoon niiden erilaisuudesta huolimatta ja juuri sen vuoksi. **Yhtäkään aluetta ei saa hylätä tai jättää jälkeen Euroopan unionia kehitettäessä.**

Alueellisen koheesion edistäminen edellyttää vapaaehtoista koheesiopolitiikkaa. Sen ei pidä olla kaiken korjaavaa, EU:n toimia oikaisevaa politiikkaa, jota ei ole mukautettu aluekohtaisesti alueiden tahdosta (kuten tutkimus- tai maatalouspolitiikka). Koheesiopolitiikan tai alueellisen koheesion ei voida ajatella ratkaisevan yleispätevästi kaikkien näiden muiden politiikkojen epäkohtia. Meidän onkin siksi pohdittava EU:n tulevaisuutta.

2. Vihreän kirjan keskeisenä aiheena näyttää olevan yhteistyö. Mitä ongelmia on mielestänne ratkaistava todellisen alueiden välisen yhteistyön ja valtioiden välisen yhteistyön aikaansaamiseksi?

Kukaan ei kiistä sitä, että alueellinen yhteistyö tuo EU:lle lisäarvoa. Sitä onkin vahvistettava keskeisenä osana alueellista koheesiota.

Käytännössä juuri raja-alueet tarjoavat parhaat mahdollisuudet EU:n rakentamiseen tulevaisuudessa. Pystymme nimenomaan näillä alueilla vaikuttamaan voimakkaimmin ihmisten päivittäiseen elämään. Sosiaaliturvan ja liikenteen alalla on esteitä, mutta mielestäni pystymme kyllä ylittämään kaikki nämä esteet. EU:n on pidettävä tätä prosessia jatkossakin kokeiluluontoisena laboratoriona, jossa rakennetaan päivittäin läsnä olevaa unionia. Mielestäni se on hyvin tärkeää.

Jokainen meistä toivoo parhaiden käytäntöjen soveltamista. Se ei kuitenkaan onnistu ilman EU:n rahoitusta ja sääntelyä. Meidän onkin painotettava sitä seikkaa, että parlamentin jäsenten, toimielinten työntekijöiden sekä alueiden taloudellisten ja sosiaalisten näkökohtien parissa työskentelevien mielestä on käsittämätöntä, että nykyistä yhteistyötavoitetta pitäisi tarkastella uudelleen vuoden 2013 jälkeen. Kannattamme parannuksia ja kannatamme uudistuksia. Parhaiden käytäntöjen vaihto ei kuitenkaan onnistu ilmaiseksi, eikä alueellista yhteistyötä saa rajoittaa.

3. Millainen tehtävä julkisilla palveluilla pitäisi olla alueellisessa koheesiossa?

Lissabonin sopimuksessa julkisten palvelujen käsite kytketään selvästi alueelliseen koheesioon. Tämä on perustavanlaatuisen osa alueellisen koheesion luomista. Esimerkkinä voidaan mainita postipalveludirektiivi. Olen varma siitä, että jos olisimme toimittaneet tekstin etukäteen tarkasteltavaksi juuri alueellisen koheesiopolitiikan tarpeiden näkökulmasta, emme olisi voineet käyttää samaa tekstiä sillä se ei vastaa alueellisen koheesion tarpeita. Julkiset palvelut ovat ulottuvuus, joka on otettava uudelleen huomioon alueellisen koheesion käsitteessä. EU tarkastelisi siten ehkä uudelleen julkisia palveluja koskevia monia asioita. Olisinkin toivonut, että vihreässä kirjassa olisi korostettu tätä asiaa paljon voimakkaammin.

Eurooppalainen yhteisymmärrys – jokaisen alueen monimuotoisuus on koko Euroopan vahvuus.

Andreas Faludi, Euroopan aluesuunnittelupoliittisten järjestelmien professori Delftin yliopiston asumiseen, kaupunkeihin ja liikkuvuuteen keskittyvästä OTB-tutkimuslaitoksesta Yhdistyneen kuningaskunnan kuninkaallisen kaavoituslaitoksen (RTPI) ja eurooppalaisten suunnittelukoulujen järjestön (AESOP) kunniajäsen

1. Kuinka katsotte uuden, alueellisesta koheesiosta annetun vihreän kirjan muuttavan asioita käytännössä?

Koska vihreä kirja alueellisesta koheesiosta on keskusteluasiakirja, se ei sinällään ”muuta asioita käytännössä”. Sen sijaan vihreän kirjan herättämällä keskustelulla voi tulla vaikutuksia. Tämän perusteella oletankin tulevaisuudessa kiinnitettävän enemmän huomiota muun muassa siihen, missä ihmiset asuvat, missä yritykset sijaitsevat ja millaiset suhteet paikallisyhteisöillä tai alueilla on kumppaneihinsa, kilpailijoihinsa ja markkinoihinsa, Siten kiinnittää enemmän huomiota ”maantieteellisiin asioihin”, kuten yhteisön strategisissa suuntaviivoissa perustellusti vaaditaan. **Toivon myös, että vihreä kirja saa julkiset ja yksityiset toimijat toimimaan yhteistyössä, jotta ne ymmärtäisivät maantieteellistä paremmin ja osaisivat ottaa huomioon maantieteellisen sijaintinsa.** Siten ne voivat myös oppia ymmärtämään toisiaan ja kehittämään omia ja yhteisiä toimiaan.

2. Vihreän kirjan keskeisenä aiheena näyttää olevan yhteistyö. Mitä ongelmia on mielestänne ratkaistava todellisen alueiden välisen yhteistyön ja valtioiden välisen alueellisen yhteistyön aikaansaamiseksi?

Tällä hetkellä alueellisten huolenaiheiden ja strategioiden jäsentymiseen vaikuttaa ratkaisevasti vuosisatojen aikana kehittynyt institutionaalinen asetelma, jossa kunnat ovat pyramidin pohjalla, kansallisvaltio on huipulla ja niiden välissä on yksi kerros tai useampia kerroksia. Tämä asetelma on niin vakiintunut, että voimme häidin tuskin kuvitella elävämme, instituutioidemme toimivan ja demokraattisen

legitimiteetin järjestyvän millään muulla tavoin. Samaan aikaan todellisuus muuttuu nopeasti monien suhteiden ylitäessä vakiintuneet ja vahvat rajat, jotka on luotu järjestyksen saamiseksi tähän järjestelmään. Vaihtoa on helpotettu monin tavoin, mutta nykyinen asetelma on silti yhä hyvin vahva. Siispä ilmaisuihin ”minun yhteisöni”, ”minun alueeni”, ”minun kansani” ja ”minun äänestäjäni” liittyy vastuuta ja poliittista oikeutusta, mikä on kenties alueiden ja maiden välisen yhteistyön suurin haaste.

3. Miksi alueellista koheesiota on niin vaikeaa määrittellä? Tämähän on vihreässä kirjassa esitetty ensimmäinen kysymys, joka tulee myös usein esiin keskusteluissa.

Aivan kuten taloudellista ja sosiaalista koheesiotakaan ei voida määrittellä yksinkertaisesti, alueellinen koheesio on laaja käsite. Aluepolitiikasta vastaavana komission jäsenenä vuosina 2000-2004 toiminut Michel Barnier toi alueellisen koheesioin mukaan keskusteluihin ja määritteli sen muodostuvan useista osatekijöistä: oikeudenmukaisuudesta (ihmisten asuinpaikka ei saisi vaikuttaa ratkaisevasti heidän mahdollisuuksiinsa ja elämänlaatuunsa), kilpailukykyvyydestä (alueet ja seudut edistävät kukin omalla tavallaan kasvua ja työpaikkojen luomista), kestävästä ja hyvästä hallinnosta. Nämä ovat erilaisia ja mahdollisesti keskenään ristiriitaisia huolenaiheita, jotka on täsmennettävä ja jotka toivottavasti saadaan sovitetuiksi yhteen tapauskohtaisesti. Alueellinen koheesio on siis kutsu tanssiin, ei oma tanssinsa.

Lambert van Nistelrooij, Euroopan parlamentin jäsen, alueellista koheesiota koskevasta vihreästä kirjasta sekä koheesiota käsittelevästä viidennessä väliraportista laadittujen mietintöjen esittelijä

1. Kuinka katsotte uuden, alueellisesta koheesiosta annetun vihreän kirjan muuttavan asioita käytännössä?

Haluan korostaa, että alueiden hallinnon tehostaminen edellyttää ”monialaista politiikkaa” ja kokonaisvaltaista lähestymistapaa. EU:n talousarviot ja politiikat täydentävät toisiaan tietyllä alueella. Kannatan siksi komission lähestymistapaa, jossa painotetaan ”yhteyksiä, yhteistyötä ja keskittämistä”. Siten kasvua ja vaurautta voidaan tarkastella EU:n tasolla. Jos jäsenvaltiot sekä alue- ja paikallisviranomaiset niin haluavat, EU:n varoilla voidaan tukea ”kehityshuippuja”. Aluekehityksen uusia yksiköitä voidaan havaita raja-alueilla ja ”meta-alueilla”, kuten Itämeren alueella. Näiden muutosten lisäksi alueellisessa koheesiossa painotetaan kestävä kasvun ja kilpailukykyvyyden tukemista EU:n kaikilla alueilla. **Pyrimme kehittämään EU:ta tasasuhteisesti, monikeskisesti ja tasapainoisesti, mikä vaikuttaa myös EU:n varojen tulevaan kohdentamiseen.**

2. Vihreän kirjan keskeisenä aiheena näyttää olevan yhteistyö. Mitä ongelmia on mielestänne ratkaistava todellisen alueiden välisen yhteistyön ja valtioiden välisen yhteistyön aikaansaamiseksi?

Alueet oppivat ennen kaikkea paljon toisiltaan ja jakavat kokemuksiaan eri ohjelmissa, kuten ”Alueet talouden muutosten edistäjinä”, ”Tietämyksen alueet” ja ”EU:n naapurisuusohjelma”. EU:lla on pitkät perinteet alueiden välisen ja rajat ylittävän yhteistyön alalla. Julkiset ja yksityiset investoinnit, avoin koordinaatio ja innovatiiviset ekosysteemit ovat nykyaikaisia käsitteitä, joita on tuettava voimakkaasti. Seudut ja kaupungit muodostavat alueellisen perustan, jossa politiikat yhdistyvät toisiinsa ja saavat lisäarvoa.

Kaudella 2007–2013 tavoitteen 3 (yhteistyö) rahoitus on rajallista. Ehdotankin tämän tavoitteen vahvistamista. Alueiden välisen ja rajat ylittävän yhteistyön vipuvoima on valtava, ja sitä olisikin painotettava.

3. Kuinka parlamentti voi edistää omalta osaltaan alueellisesta koheesiosta käytävää keskustelua hiljattain julkaistun vihreän kirjan valossa?

Tässä vaiheessa alueellisesta koheesiosta käytävää keskustelua parlamentti esittää uusia ja haastavia ajatuksia, jotka ruokkivat keskustelua koheesiopolitiikan tulevaisuudesta. ”Alueellisen koheesion” pitäisi jäädä sidosryhmien mieleen monialaisena käsitteenä, jonka tarkoituksena on määritellä koheesiopolitiikan ja alakohtaisten politiikkojen alueellinen vaikutus jollakin tietyllä alueella.

Siksi Euroopan parlamentin pitäisi vaatia tiukasti komissiota julkaisemaan alueellista koheesiota käsittelevä valkoinen kirja kuulemisprosessin päätyttyä. Vain tällä tavoin voidaan taivota tietä ”alueellista koheesiota” koskeville konkreettisille säännöksille, jotka voitaisiin esitellä vuoden 2013 jälkeisen ohjelmakauden rakennerahastoja koskevassa seuraavassa lainsäädäntöpakettissa. Uskon Euroopan parlamentin vaalivan politiikkamme alueellista ulottuvuutta paremmin kuin ennen. Siten siitä muodostuu koko EU:n – eikä pelkästään köyhimmät alueet – kattava lähestymistapa.

Innovoinnin ekosysteemit, kilpailukykyä autetaan yhteistyöllä ja parhaita toimintatapoja vaihtamalla.

Jesús Bedoya Vega, Cantabrian alueen talous- ja rahoitusministeriön talousasioista vastaava varapääjohtaja

1. Kuinka katsotte uuden, alueellisesta koheesiosta annetun vihreän kirjan muuttavan asioita käytännössä?

Vihreä kirja on erittäin mielenkiintoinen asiakirja, joka antaa ajattelun aihetta ja käynnistää keskustelun alueelliseen koheesioon liittyvistä käsitteistä. Käytännössä keskustelun etenemistä vaikeuttaa kuitenkin rahoituskäsitteitä koskevien konkreettisten ajatusten ja ratkaisujen puute. Ne ovat olennaisia, kun asiakirjassa esitetyt ajatuksia yritetään panna täytäntöön.

2. Vihreän kirjan keskeisenä aiheena näyttää olevan yhteistyö. Mitä ongelmia on mielestänne ratkaistava todellisen alueiden välisen yhteistyön ja valtioiden välisen yhteistyön aikaansaamiseksi?

Lähtökohtaisesti on hyvin tärkeää määritellä ja rajata kaikenlaisen yhteistyön luonne ja ominaispiirteet. Rajat ylittävään yhteistyöhön liittyvät haasteet, ongelmat ja ratkaisut eivät ole samoja kuin valtioiden välisessä tai alueiden välisessä yhteistyössä. Yhteistyökulttuurin juuret ovat perinteisesti naapurialueiden rajaseuduilla, ja näin ollen valtioiden väliseen yhteistyöhön osallistuvien toimijoiden sitoutuminen vain voimistuu, jos olemassa olevia yhteistyöalueita onnistutaan vahvistamaan ja lujittamaan.

3. Miten arvioitte valtioiden välistä yhteistyötä Lounais-Euroopan alueella, missä oma alueenne toimii hallintoviranomaisena?

Arvioni on hyvin myönteinen: viime vuosina on tapahtunut paljon edistystä. Sen ansiosta yli 500 lounaiseurooppalaista organisaatiota on käynnistänyt yhteistyöhankkeita, vaikka

niillä ei ole ollut aiempaa kokemusta yhteistyöstä. Tämä on todellinen menestystarina yhteistyöstä.

Terveystieteiden alalla panostetaan rajat ylittävään yhteistyöhön.

Eurooppalainen alueellisen yhteistyön yhtymä (EAYY) – kohti vihreän kirjan tavoitteita

”Alueellisessa koheesiossa on kyse sopeutumisesta nykypäivän todellisuuteen ja haasteisiin. Se on EU:n malli kestävän kasvun ja työpaikkojen luomiseksi”, kertoi aluepolitiikasta vastaava Euroopan komission jäsen Danuta Hübner käynnistäessään keskustelun koheesiopolitiikan tulevaisuudesta.

EAYY – rajat ylittävän yhteistyön hankaluuksien helpottaminen.

Koheesiopolitiikkaa koskevassa vihreässä kirjassa puhutaan tasapainoisesta kehityksestä eri puolilla EU:ta sekä sen varmistamisesta, että kansalaiset voivat hyödyntää kotiseutujensa ominaispiirteitä mahdollisimman hyvin. Vihreän kirjan mukaan kilpailukyky riippuu siitä, onnistuuko alue luomaan yhteyksiä muihin alueisiin niin, että yhteisiä voimavaroja voidaan hyödyntää yhteen sovitetulla ja kestäväällä tavalla. Tilanteesta voi kuitenkin tulla hankala, jos nämä voimavarat on jaettava alueiden tai jopa jäsenvaltioiden kesken. Komissio pyrkii helpottamaan alueellisen yhteistyön parantamista eurooppalaisen alueellisen yhteistyön yhtymän (EAYY) avulla. Sen tarkoituksena on yksinkertaistaa alueellisen yhteistyön hallinnon ja rahoituksen valvontaa EU:ssa.

Mikä EAYY on?

EAYY:n käsite vahvistetaan vuonna 2006 annetussa asetuksessa. Sillä vastattiin rajat ylittävien Euroregions-alueiden ja vastaavien järjestöjen painostukseen, kun ne vaativat yhteistyölleen oikeusperustaa. Eurooppalaisen alueellisen yhteistyön yhtymään täytyy osallistua elimiä vähintään kahdesta jäsenvaltiosta. Myös EU:n ulkopuolisten valtioiden toimijat voivat osallistua yhtymään. Osallistujat voivat toimia millä tahansa hallintotasolla, ja ne voivat olla alue- tai paikallisviranomaisia, järjestöjä tai mitä tahansa muita julkisia laitoksia.

Perustettavan EAYY:n pitäisi harjoittaa jotakin seuraavista toiminnan päätyypeistä. EAYY voi toteuttaa eurooppalaisia alueellisia yhteistyöohjelmia tai hankkeita. Se voi toteuttaa myös muita alueellisen yhteistyön toimia, joihin saadaan osarahoitusta Euroopan unionilta. Lisäksi se voi hoitaa muita tehtäviä, jotka eivät liity EU:n rahoittamiin hankkeisiin.

Mitä hyötyä EAYY:n perustamisesta on?

Koheesiopolitiikkaa käsitellään yhä hajautetummin: vuosien 2007–2013 ohjelmien toivotaan tuovan mukaan alueiden sisäisiä julkisia organisaatioita, mikä lisää hallinnon monitasoisuutta. Kun organisaatiot lyöttäytyvät yhteen ja perustavat oikeushenkilön, ne saavat äänensä paremmin kuuluviin. Lisäksi ne pääsevät osallistumaan ohjelmien täytäntöönpanoon samanlaisista lähtökohdista kuin alueelliset tai kansalliset hallituksetkin.

EAYY:n perustamiseen liittyvät koukerot saattavat tuntua pelottavilta. Kun prosessi sitten saadaan käyntiin, rajat ylittävän yhteistyön esteet, kuten erilaiset oikeusjärjestelmät, hallintorakenteet ja kulttuurit, poistuvat ja yhtymän jäsenet toimivat yhteistyössä samoja sääntöjä noudattaen. Tämän kokonaisvaltaisen lähestymistavan ansiosta osallistujat saavat lainmukaisen perustan, jonka ansiosta ne voivat sovittaa yhteen erilaisia hallintotasoja ja muotoja sekä sitoutua oikeudellisesti velvoittavaan rakenteeseen. Ne hyötyvät suuresta koosta, poliittisesta sitoutumisesta ja voimavaroista. Ne voivat myös ennen kaikkea hyödyntää olemassa olevaa taitotietoaan sekä laatia ja toteuttaa tehokkaaseen tarvearviointiin perustuvia alueellisia strategioita.

EAYY työn touhussa

Eixo Atlántico on todiste siitä, että Galiciassa Espanjassa ja Pohjois-Portugalissa valtioiden välistä alueellista yhteistyötä pidetään tärkeänä.

Vuonna 1992 perustetussa Eixo Atlánticossa on mukana 34 kaupunkia Galiciasta ja Pohjois-Portugalista. Se perustettiin alun perin alueiden INTERREG-rahoitushakemusten yhdistämistä varten. Sen vastuualue laajeni kuitenkin nopeasti: pian sen tehtävänä oli edistää poliittista keskustelua kestävän kehitykseen tähtäävistä rajat ylittävistä strategioista.

Matkassa on ollut myös mutkia: koska ennen EAYY:tä toiminnalta puuttui rajat ylittävä oikeusperusta, muut hallinnon tasot katsoivat yhtymän astuvan niiden varpaille. Silti alueellinen yhtymä on ollut menestystarina. Yhtymä on nyt toiminut jo 15 vuotta: sen talousarvio on tasapainossa, se on perustamassa uutta EAYY:tä ja se toteuttaa erilaisia strategioita, kuten uutta teknologiaa tukevaa paikallista digitaalista i2020-ohjelmaa sekä tutkijoiden verkostumista tukevaa tutkimuspalvelua.

Pariisin konferenssi alueellisesta koheesiosta

Alueellinen koheesio – uskomme haluavamme sitä, mutta emme ole varmoja siitä, mitä se on

Ovatko yhteistyö ja kilpailu toisensa pois sulkevia asioita? Pitäisikö koheesiorahoituksella tukea alueita, joiden BKT on muita alueita pienempi, vai pitäisikö sillä kehittää osaamiskeskuskeskuksia entisestään? Kuinka hyödyllinen indikaattori BKT oikein on? Tässä muutama esimerkki kysymyksistä, joita esitettiin alueellisesta koheesiosta ja koheesiopolitiikan tulevaisuudesta järjestetyssä konferenssissa. Konferenssi järjestettiin Pariisissa 30.–31. lokakuuta. Se houkutteli paikalle yli tuhat edustajaa eri jäsenvaltioista sekä puhujia yliopistomaailmasta ja politiikan ja tieteen parista. Panorama osallistui konferenssiin ja raportoi siellä käsitellyistä aiheista, rinnakkaisista työpajoista ja lopuksi käydystä pyöreän pöydän keskustelusta.

Puhujat olivat yhtä mieltä siitä, että alueellisen koheesion käsitteestä on vaikeaa saada otetta. Se tekee keskustelusta entistäkin tärkeämpää. On tärkeää saavuttaa pian yhteisymmärrys siitä, mitä käsite edustaa ja kuinka se

saadaan toimimaan käytännössä, kun otetaan huomioon tämän termin merkitys Lissabonin sopimuksessa. Vaikka sopimusta ei olekaan vielä ratifioitu, kaikki puhujat toivoivat sopimuksen allekirjoittamista: tällöin alueellisen koheesion käsite pitäisi määritellä ja siitä pitäisi laatia pitkän aikavälin visio.

Konferenssin avasi Ranskan yhdyskuntasuunnittelusta vastaava valtiosihteeri Hubert Falco. Hän korosti, että tarvitaan laajempaa keskustelua, johon osallistuvat aktiivisten toimijoiden lisäksi myös ne kansalaiset, joilla on mielestään jotakin sanottavaa. ”Tämä konferenssi on osoitus halustamme käynnistää niin paikallisella kuin EU:nkin tasolla käytävä vuoropuhelu. Kerron tänään ja huomenna käytävän keskustelun tuloksista Marseilleissa 25.–26. marraskuuta pidettävässä ministerikokouksessa”, hän totesi avatessaan tapahtuman. Julkinen kuulemismenettely jatkuu helmikuun loppuun.

Toisen päivän aluksi eri työpajojen tuloksista tehtiin yhteenveto ja puhujat saivat tilaisuuden vastata yleisön kysymyksiin. Viimeisessä pyöreän pöydän keskustelussa käsiteltiin erityisesti koheesiopolitiikan tulevaisuutta. Keskusteluun osallistuvat muun muassa aluepolitiikasta vastaava komission jäsen Danuta Hübner, aluesuunnittelusta ja alueiden kilpailukykyvystä vastaavan Ranskan ministeriöiden välisen valtuuskunnan jäsen Pierre Dartout sekä taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) julkishallinnosta ja aluekehityksestä vastaava varajohtaja Mario Pezzini.

Keskustelun käynnistäminen – ”Pandoran lippaan” avaaminen

Globalisaation vaikutukset epävakaisiin rahoitusmarkkinoihin, ilmastonmuutos ja väestörakenteen muutos korostavat tarvetta sopeutua EU:n eri alueiden tilanteisiin.

Konferenssin pääsaliin kokoontuneet osallistajat kuuluivat jokseenkin yksimielisen arvion siitä, mitä pitäisi välttää ja mitä alueellisen koheesion ei pitäisi olla: varoja ei saa pitää korvauksena huonosti suunnitellun alakohtaisen politiikan aiheuttamasta vahingosta. ”**Alueet on otettava huomioon alakohtaisen politiikan kaikissa vaiheissa – muutoin hukkaamme aikaamme**”, totesi alueiden komitean varapuheenjohtaja Michel Delebarre. Hän kertoi alueiden komitean olevan tiukasti sitä mieltä, ettei alueellinen koheesio saa olla väline, jolla korjataan muiden politiikkojen täytäntöönpanosta johtuvien ongelmien aiheuttamaa vahinkoa.

Puhujat esittivät monenlaisia ajatuksia siitä, mitä koheesion pitäisi olla ja kuinka sen tavoitteet saavutettaisiin. Kaikki olivat kuitenkin samaa mieltä siitä, että aiheesta keskusteleminen on äärimmäisen tärkeää vaikkakin vaikeaa, sillä meidän on löydettävä vastaukset seuraavanlaisiin kysymyksiin: Sanomme koheesille koheesiolle kyllä vai ei? Mitä sillä rahoitetaan ja kenen hyväksi? Tarvitaanko kokonaisvaltaista vai alakohtaista politiikkaa? Millainen tehtävä monitasoisella hallinnolla on? Kuinka alueellinen koheesio saadaan sopimaan muihin politiikkoihin? Euroopan parlamentin aluekehitysvaliokunnan jäsen Jan Olbrycht vertasi tällaisen keskustelun käynnistämistä Pandoran lippaan avaamiseen ja totesi, että vaikka asia on kiistanalainen, sitä on käsiteltävä ja selvítettävä. ”Keskustelu oli hyväksi valtiorakenteiden kehittämiseksi ja toimii uusissa jäsenvaltioissa hyvän hallinnon oppimisprosessina”, hän totesi.

Koheesio ja yhteinen maatalouspolitiikka

Puolet Euroopasta on pääosin maaseutua, jolla elää noin 20 prosenttia väestöstä. Keski- ja Itä-Euroopassa maaseutualueita on keskimääräistä enemmän, ja niiden on kohdattava muuttoliikkeen ja nykyaikaistamisen haasteet samaan aikaan. Tapa, jolla maaseutualueita käytetään, on muuttumassa: niiden tehtävä vaihtelee jäsenvaltiosta toiseen ja riippuu usein maantieteellisistä seikoista tai kansallisesta politiikasta. **Yksi asia pitää kuitenkin paikkansa kaikkialla EU:ssa: maaseutualueilla erot henkeä kohden lasketussa bruttokansantuotteessa (BKT) ovat suurimmat.**

Komission ennusteiden mukaan maataloudesta katoaa vuoteen 2014 mennessä viisi miljoonaa työpaikkaa. Maaseutualueiden taloudellisen tilanteen ei pidä kuitenkaan katsoa järjestelmällisesti olevan heikentymässä.

Esimerkki keskustelunaiheesta:

- Yhteisellä maatalouspolitiikalla (YMP) on kiistatta alueellinen ulottuvuus, sillä epäsuotuisten alueiden asema, maatalouden ympäristötoimenpiteet, Leader-aloite ja erilaiset tuotantotyypit ovat voimakkaasti sidoksissa maantieteeseen.

Esiin nousevia kysymyksiä: Pitäisikö tätä taustaa vasten YMP:n alueellista ulottuvuutta vahvistaa? Pitäisikö YMP:n edistää koheesiota? Pitäisikö päättäjien ottaa alueellisia vaikutuksia koskevat tutkimukset huomioon?

- Maaseutualueet kohtaavat monenlaisia haasteita, joista osa liittyy keskeisesti yhteiseen maatalouspolitiikkaan ja koheesiopolitiikkaan. Jäsenvaltioiden kohtaamat ongelmat johtuvat todennäköisesti osittain siitä, että koheesiopolitiikan ja maaseudun kehittämissä politiikan kohde ja tavoitteet on jaettu epäselvästi.

Esiin nousevia kysymyksiä: Pitäisikö maaseutualueiden kehittymistä edistäviä koheesiopoliittisia toimenpiteitä arvioida? Pitäisikö EU:lla olla yksinomaan maaseudun kysymyksiin keskittyvää politiikkaa? Pitäisikö aluerahastojen hallintaa arvioida uudelleen? Kuinka monialainen ja monitasoinen hallinto voidaan turvata?

Kestävä kehitys

Yksi EU:n suurimmista nykyisistä haasteista koskee sellaisen talousjärjestelmän juurruttamista, jossa yhdistyvät kilpailukyky, hiilidioksidipäästöjen leikkaukset ja energian saantivarmuus. Uusiutuvan energian käytön lisääminen edellyttää merkittävää siirtymistä suhteellisen vähäisestä tuotannosta massatuotantoon. Koheesiopolitiikan haasteena on yhdistää Lissabonin strategian tavoitteet, erityisesti kasvu- ja työllisyystavoite, kestävä kehitys painottavaan Göteborgin strategiaan.

Päästökauppajärjestelmä, uusiutuvien energialähteiden käytön lisääminen, energiatehokkuuden parantaminen ja hiilidioksidin talteenotto- ja varastointitekniikoiden kehittäminen auttavat rajoittamaan kasvihuonekaasupäästöjä. **Jäsenvaltiot toivovat, että niiden alueelliset tekijät otettaisiin huomioon, kun niille asetetaan tavoitteita.**

On selvää, että ilmastonmuutos ja sen vaikutukset vaihtelevat aluekohtaisesti. Alueiden kyky torjua sitä riippuu paitsi niiden maantieteestä myös niiden strategisista ja aiemmista valinnoista aluesuunnittelun, energiapolitiikan ja talouskehityksen alalla.

Tämä nostaa esiin muun muassa seuraavia kysymyksiä:

- Miksi monimuotoisuutta ja alueiden mahdollisuuksia pitäisi pitää tärkeinä seikkoina ilmastonmuutosta torjuttaessa?
- Onko viranomaisten toiminta yhteisössä, kansallisesti ja paikallisesti ratkaisevaa ilmastonmuutoksen torjumisen kannalta?
- Missä määrin kestävä kehitys koskevien alueellisten strategioiden onnistuminen riippuu Göteborgin ja Lissabonin strategioiden yhdistämisestä?

Alueellinen koheesio ja hallinto

Panorama-lehti osallistui hallintoa käsittelevään työpajaan, jossa käsiteltiin keskeisesti muun muassa sitä, kuinka vaikeaa ”alueen” käsite on määrittellä. Tarkoitetaanko alueella hallintoaluetta eli hallinnollista yksikköä vai itse maata? Jos sillä tarkoitetaan itse maata, käsittääkö se alueella asuvat ihmiset vai ei? Myös hallintoon liitetään eri jäsenvaltioissa eri merkityksiä. Euroopan parlamentin ranskalaisjäsen Jean Marie Beaupuy kysyikin, mikseivät yliopistot järjestä hallintoa käsitteleviä kursseja.

Työpajassa keskusteltiin sekä eri hallintotasojen että eri alueiden välisestä yhteistyöstä. Beaupuy katsoi hallinnon toimivan erityisen hyvin silloin, kun se käsittää sekä pakollisen, institutionaalisen hallinnon että kumppanuuteen perustuvan hallinnon. Näistä jälkimmäiseen osallistuu vapaaehtoisjärjestöjä, jotka menevät hallinnon vaatimuksia pidemmälle vastatessaan kansalaisten tarpeisiin. ”Tällaisessa yhteistyössä voidaan määrittellä asia, diagnosoida ongelma, hyväksyä toimintasuunnitelma ja toteuttaa toimet”, hän totesi ja lisäsi, ettei suurin ongelma ole rahantarve vaan ihmisluonne: ”Ihmiset on saatava ymmärtämään, ettei vallan jakaminen ole uhka.”

Se, että jotkin jäsenvaltiot pitävät raja-alueiden interaktiivisia yhteistyöryhmiä uhkana, estää niitä tekemistä yhteistyötä. Konferenssin osanottajat saivat kuitenkin kuulla, kuinka eurooppalaisen alueellisen yhteistyön yhtymän (EAYY) muodossa

tehtävä alueiden välinen, rajat ylittävä yhteistyö voi todella auttaa saavuttamaan yhteiset tavoitteet. Ister Granum on yksi EU:n ensimmäisistä alueellisen yhteistyön yhtymistä. Sen johtaja Peter Udvardi kertoi, että Unkarissa ja Slovakiassa yhtymän jäsenet tarttuivat nopeasti tilaisuuteen perustaa EAYY. ”Yhteisten instituutioiden puute esti aluetta kehittymästä”, hän totesi. Ister Granumin neuvoa-antavassa komiteassa on edustajia alueen kolmesta suurimmasta yhtiöstä, jotka ovat alueen tärkeimpiä työllistäjiä, ja kolmesta teollisuus- ja kauppakamarista. Lisäksi komiteassa on neljä kansalaisjärjestöjen alueparlamentin jäsentä. Yhteistyö kattaa logistiikan, televisio- ja radiolähetykset, teollisuuden, terveydenhuollon, jonka alalla on perustettu alueellinen järjestelmä, sekä matkailun: alueiden läpi kulkee teemareittejä.

Colin Wolfe, aluepolitiikan pääosaston alueellisesta yhteistyöstä vastaava johtaja, puhui EU:n Itämeren-strategiasta ja tiivistä puhujien ajatukset seuraavasti: ”**Koheesiosta on kyse välimatkojen ylittämistä, erojen poistamisesta ja epätas-arvon voittamisesta.**”

Tämä herättää muun muassa seuraavia kysymyksiä:

- Pitäisikö EU:lla olla aluekehityksestä vastaavien ministerien neuvosto?
- Miten alueellisesti vaikuttavia EU:n politiikkoja pitäisi yhdenmukaistaa kestävän kehityksen tukemiseksi kansallisella ja alueellisella tasolla?
- Kuinka Euroopan laajuista yhteistyötä voidaan lisätä yhteyksien luomisen ja alueellisen yhdentymisen helpottamiseksi?

Kuinka alueellinen koheesio saadaan sopimaan Lissabonin prosessiin?

Neljäs koheesioraportti osoitti kasvun, innovoinnin ja tuotannon keskittymisen EU:n dynaamisimmille alueille kasvattavan alueellisen epätasapainon vaaraa. Tästä syystä on erityisen tärkeää ottaa huomioon se, miten Lissabonin strategia vaikuttaa eri alueisiin ja niiden mahdollisuuksiin hyötyä strategiasta.

Useimmat ovat samaa mieltä siitä, että alueiden moninaisuus on otettava paremmin huomioon ja että asteikkaa, jolla alueita mitataan ja määritellään, on tarkasteltava lähemmin tavoitteita asetettaessa ja Lissabonin strategiaa toteutettaessa.

Alueellinen yhteistyö nopeuttaa hyvien käytäntöjen levittämistä ja siirtämistä, ja koko koheesipolitiikka tukee tavoitteineen ja välineineen Lissabonin strategiaa merkittäväällä tavalla.

Tämä tuo mukanaan muun muassa seuraavia kysymyksiä:

- Jos taloudellisen toiminnan tasapainoinen jakautuminen on taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen koheesioyhtymän ydin, kuinka viranomaisten pitäisi pyrkiä varmistamaan, että käytämme kaikki tilaisuudet hyödyntää EU:n kaikkien alueiden mahdollisuuksia?
- Voiko alueellinen koheesio auttaa EU:ta saavuttamaan kasvu- ja työllisyystavoitteensa?
- Millaista innovointipolitiikkaa on toteutettava, jotta vältetään teknologiakuilun syntyminen edistyneiden ja vähemmän edistyneiden alueiden välille?
- Pitäisikö räätälöidyistä alueellisista innovointistrategioista, jotka perustuvat vahvuuksien ja heikkouksien kartoittamiseen ja paikallisiin kumppanuuksiin, tulla perusvaatimus aluepolitiikassa?

Kuinka tästä edetään?

Viimeisessä istunnossa esitettiin enemmän kysymyksiä kuin annettiin vastauksia ja tuotiin esiin enemmän ongelmia kuin esitettiin ratkaisuja. Kysymykset olivat kuitenkin täsmällisiä ja ongelmat tarkemmin määriteltyjä. Tämä tuki sitä, mitä aluepolitiikan pääosaston varapääjohtaja Katarina Mathernova oli todennut päivää aiemmin aavuspuheenvuorossaan: ”Alueellisen koheesion käsitteestä on vaikeaa saada otetta, mutta se saa yhä enemmän merkityksiä.”

Vaikka alueellisen koheesion käsitteen turvaavaa Lissabonin sopimusta ei olekaan ratifioitu, konferenssissa kävi selväksi, että asiaan liittyy runsaasti mielipiteitä ja kysymyksiä: Kuinka paljon alueellinen yhteistyö vaatii jäsenvaltioilta voimavaroja? Jos kerran alueellinen koheesio ja alueiden erityispiirteet on otettava huomioon kaikessa politiikassa kaikilla tasoilla, kuinka tämä toteutetaan käytännössä? Toistuvia ilmaisuja olivat ”paikkakohtainen”, ”parempia indikaattoreita”, ”kartan läheisempi tarkastelu”, ”varoja ei saa pitää ensiapupaketina” sekä ”yhteistyötä ja kilpailua käsi kädessä”. On siis selvää, että aihe on tulevaisuudessa keskeinen osa monia muita keskusteluja ja että komissio on julkaissut vihreän kirjansa ja järjestänyt sitä koskevan kuulemismenettelyn oikeaan aikaan.

Rajat eivät ole alueellisen yhteenkuuluvuuden este.

Mikä on siis tämänhetkinen tilanne? Andreas Faludi, Euroopan aluesuunnittelupoliittisten järjestelmien professori Delftin yliopistosta, totesi, ettei nyt ole aika laatia suuntaviivoja ja säädöksiä. Hän kehottikin jatkamaan ”pragmaattisen politiikan suunnittelua” siten, että kansainväliset ja alueelliset arviointipaneelit arvioivat järjestelmällisesti vaikutuksia ja koheesiopolitiikkaa jatketaan sitkeästi kaikilla tasoilla.

Sanan ”alue” (territory) määrittäminen on hankalaa: se liittyy yhtäältä ajatukseen kansallisvaltioista, sillä maat eivät ole maita ilman omaa aluettaan, ja toisaalta alueita taas kehittyvät tarkoituksellisen toiminnan tuloksena. Faludi totesi, että ”näiden kahden käsitteen välillä on ristiriita”, ja lisäsi, että jäsenvaltioiden on hyvin vaikeaa luovuttaa toimivaltaa kansainvälisille ryhmille.

Vaikka jäsenvaltioiden saattaakin olla vaikeaa uskoa, että alueiden välinen yhteistyö voi parantaa kilpailukykyä ja asukkaiden elämää, asiasta vakuuttuneiden päättäjien mielestä ongelma on pikemminkin siinä, kuinka yhteistyön käytännön vaikutuksia arvioidaan. Tilannetta ei kyetä kuvaamaan riittävän tarkasti tavallisimmalla indikaattorilla eli bruttokansantuotteella. Kuten Mathernova kertoi, indikaattorilla voi olla normatiivinen tai kuvaileva tehtävä. BKT on kestävä indikaattori, joka on nyt ja tulevaisuudessa keskeisessä asemassa normatiivisten indikaattorien ryhmässä. Kuvailevien indikaattoreiden osalta komissio tekee kuitenkin Eurostatin kanssa yhteistyötä, jotta dynamiikkaa ymmärrettäisiin paremmin.

Työn lopputuloksesta riippumatta on ilmeistä, ettei tulos miellytä kaikkia. ”Indikaattorit ovat ongelmallisia, koska jokainen jäsenvaltio tähtää siihen, mikä on eduksi niille itselleen”, Faludi totesi.

Komission jäsen Hübnerin sanoin “sisämarkkinat on rakennettu kilpailukyvyyn edistämiseksi ja vakaa makrotalouskehys euroalueen tukemiseksi. Niiden lisäksi on koheesiopolitiikka, joka vaalii sosioekonomista tasapainoa ja yhteisvastuuta. **Tarvitsemme tätä yhteistä koheesiopolitiikkaa, joka kantaa vastuuta kaikista yhteiskunnista, seuduista ja alueista. Meillä on yhteinen valuutta, yhteiset markkinat ja yhteinen koheesiopolitiikka.**”

Luottopulan uhka

Konferenssin suunnitteluvaiheessa kukaan tuskin pystyi vielä aavistamaan, kuinka rahoitusmarkkinoiden kaaos voisi vaarantaa tuhannet innovointihankkeet eri puolilla Eurooppaa ja vaikuttaa dramaattisesti työpaikkoihin ja liike-elämään.

Työllisyydestä, sosiaalialioista ja yhdenvertaisista mahdollisuuksista vastaavan komission jäsenen Vladimir Spidlan edustaja Michael Ralph totesi pelkäävänsä, että kriisi voi vaarantaa sen, mitä Lissabonin strategialla on saavutettu. “Me voimme ja meidän täytyy käyttää sosiaalirahastoja työntekijöidemme ja yritystemme tukemiseen. Se on välttämätöntä tulevan kasvun kannalta. **Meidän on muistettava aina, että heikoimmat kärsivät taantumasta eniten.**”

Ranskan alueiden liiton (AFR) puheenjohtaja Alain Rousset puhui ennen konferenssia pidetyssä lehdistötilaisuudessa noidankehän vaarasta. Hän pyysi lyhyen aikavälin rahoitusta, jonka turvin EU:n yritykset ja tutkimuslaitokset selviytyisivät parista seuraavasta vuodesta. “Rahoituskriisin vaikutus ja kesto on minimoitava. Vaarana on, että lainainvestoinnit viivästyvät, koska innovointityö viivästyy lainansaantivaikkeuksien vuoksi.” Rousset totesi pelkäävänsä, että ellei julkinen lainananto ole riittävää, pankitkaan eivät osallistu.

Komission edustajat vakuuttivat konferenssissa, että valmisteilla oli rahoitustoimenpiteitä, joilla helpotettaisiin jäsenvaltioiden tilannetta.

Mitä mieltä osallistajat olivat?

”Tämä oli erittäin hyvin järjestetty ja mielenkiintoinen konferenssi, jossa puhujat pitivät dynaamisia puheenvuoroja. Vaikka keskeisimmät asiat selkiytyivät, olisi ollut mielenkiintoista kuulla myös niitä, jotka ovat eri mieltä koheesion käsitteestä ja sen alueellisesta ulottuvuudesta. Olisi kiinnostavaa käydä määrätietoisempaa keskustelua.”

Concha Játiva Sevilla työskentelee aluepolitiikan parissa Valencian maakuntahallituksen talouden pääosastossa.

Mitä alue merkitsee sinulle?

IT
Territorio – hallinnollinen maa-alue, jolla on rajat

DE
Gebiet – kenttä
Territorium – maa-alue ja sen asukkaat

FI
Alue – tila, alue

FR
Territoire – maa-alue ja sen asukkaat

EN
Territory – jonkun omistama maa-alue
Terrain – maa-alue, jolla on erityisiä aineellisia ominaisuuksia

EL
Έδαφος – maaperä, maa-alue, alue

REGIO-ohjelma

Päivämäärä	Tapahtuma	Paikka
5.–6. helmikuuta 2009	Sidosryhmien kokous Itämeren aluetta koskevasta EU:n strategiasta http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/baltic/events_fi.htm	Rostock, Saksa
9.–13. helmikuuta	Euroopan komission energian ja liikenteen pääosasto, EU:n toimielimet ja kestävän energian alalla toimivat merkittävät sidosryhmät järjestävät yhdessä kolmannen kerran EU:n kestävän energian viikon (EU Sustainable Energy Week, EUSEW) http://www.fedarene.org/events/Fedarene_events/Eusew_2009/Eusew2009_events.htm	Bryssel ja muut kaupungit eri puolilla EU:ta
Helmikuun loppu	Julkinen kuuleminen alueellista koheesiota koskevasta vihreästä kirjasta päättyy. Kuulemista koskevan analyysin tulokset julkaistaan loppukeväästä	
21.–24. kesäkuuta	ISPIMin järjestämä konferenssi aiheesta ”Innovoinnin tulevaisuus”. Konferenssin isäntänä toimii Itävallan liittotasavallan talouskamari (Wirtschaftskammer Österreich), ja sitä tukevat DANUBE (EU:n koulutus-, tutkimus ja teknologiaohjelmat) sekä Ratio Strategy & Innovation Consulting http://conference.ispim.org/	Wien, Itävalta
25.–29. elokuuta	Euroopan aluetieteen järjestön (European Regional Science Association) 49. vuotuinen kongressi http://www.ersa.org/spip.php?rubrique2	Łódź, Puola

Kerro mielipiteesi

Alueellista koheesiota koskevasta vihreästä kirjasta järjestetty kuulemismenettely päättyy helmikuun lopussa, ja komissio on hyvin kiinnostunut kuulemaan myös sinun mielipiteesi.

Voit tutustua vihreään kirjaan ja kertoa mielipiteesi kuulemismenettelyä käsittelevällä verkkosivulla osoitteessa.

http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/terco/index_fi.htm

Lisätietoja kyselyyn vastaamisesta tai yhteyshenkilöistä sekä tausta-asiakirjoista saat osoitteesta:

http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/terco/consultation_fi.htm

Vastaukset julkaistaan Internetissä. Muista lukea sivustolla julkaistu erityinen tietosuojailmoitus, jossa kerrotaan henkilötietojesi ja vastauksesi käsittelystä.

REGIO & verkostot

Itämeren alueen tulevaisuus

Komissio pyytää sinua esittämään mielipiteesi ja osallistumaan Itämeren alueen strategialuonnoksen laatimiseen strategian omilla verkkosivuilla. Julkinen kuulemismenettely käynnistyi marraskuussa ja jatkuu vuoden 2008 loppuun. Sen vastaukset julkaistaan Internetissä. Strategian tavoitteena on kehittää alueesta ekologisesti kestävä, vauras, helppopääsyinen, houkutteleva ja turvallinen. Kuulemisasiakirjassa kysytään, kuinka rahoitus olisi parasta kohdentaa, kuinka ympäristön tarpeet pitäisi tasapainottaa alueen kehityksen ja kasvun kanssa ja kuinka meren käyttöä voitaisiin järjestyttää. Näiden ja muiden kysymysten ratkaiseminen edellyttää mahdollisimman hyödyllisiä vastauksia, sillä alue on poikkeuksellisen monimuotoinen. Alueeseen kuuluu kahdeksan jäsenvaltiota, Norja ja osa Venäjän federaatiota. Strategia viimeistellään ja julkaistaan komission tiedonantona neuvostolle kesäkuuhun 2009 mennessä. Samaan aikaan EU:n koheesiopoliittisten ohjelmien hallintoviranomaiset kokoontuvat Ruotsissa ja pyrkivät liittämään strategian toimenpiteet koheesiopoliitikasta saatavaan rahoitukseen. Yhdessä Panorama-lehden seuraavista numeroista keskitytään yksinomaan Itämeren alueeseen. http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/baltic/consultation_en.htm

Eurostatin aluetilastojen vuosikirja

Eurostatin aluetilastojen vuosikirjassa (*Eurostat regional yearbook*) vuodelta 2008 luodaan yleiskatsaus viimeisimpiin taloudellisiin, sosiaalisiin ja väestörakenteellisiin muutoksiin EU:n 27 jäsenvaltion 271 alueella, kolmen ehdokasvaltion alueilla (Kroatia, entisen Jugoslavian tasavalta Makedonia ja Turkki) sekä EFTA-maissa (Islanti, Liechtenstein, Norja ja Sveitsi). Euroopan yhteisöjen tilastotoimiston vuosikirja sisältää runsaasti tietoa tilastotieteen eri aloilta ja luvut väestöstä, kaupunkien tilastoista, bruttokansantuotteesta, kotitalouksien tuloista ja menoista, liike-elämän rakenteesta, työmarkkinoista, liikenteestä, matkailusta, tieteestä, teknologiasta ja innovoinnista, terveydestä, maataloudesta, työvoimakustannuksista ja alakohtaisesta tuottavuudesta. <http://ec.europa.eu/eurostat>

Networking for Results konferenssi ja RegioStars 2009 kilpailu

Euroopan komission aluepolitiikan pääosasto ja muut komission yksiköt järjestävät 16.–17. helmikuuta 2009 yhteistyössä alueiden komitean kanssa ”Alueet talousmuutosten edistäjinä” -aloitteeseen kuuluvan vuotuisen ”Networking for Results” konferenssin (Tuloksia verkostoitumalla). Konferenssissa järjestetään yhdeksän työpajaa, joiden tarkoituksena on tarjota yli 500 osallistujalle mahdollisuus verkostoitua ja vaihtaa hyviä käytäntöjä, jotta kasvuun ja työpaikkojen luomiseen tähtäävää Lissabonin strategiaa voitaisiin noudattaa alueellisesti. Alueet voivat oppia toinen toisiltaan keskustelemalla EU:n aluepolitiikasta ja sen välineistä. Lisäksi ne voivat toteuttaa toimenpiteitä yleisessä politiikassaan ja yleisissä ohjelmissaan hyviä käytäntöjä ja hyvää hallintoa koskevien esimerkkien pohjalta. Konferenssiin on voinut ilmoittautua joulukuun alusta lähtien Inforegio-verkkosivustolla.

Helmikuun 16. päivän iltana aluepolitiikasta vastaava Euroopan komission jäsen Danna Hübner julistaa ”RegioStars” 2009 kilpailun voittaneet alueelliset hankkeet. Kilpailun tavoitteena on levittää Euroopan aluekehitykseen liittyviä hyviä käytäntöjä. http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/index_en.cfm

Alueiden palveluksessa – EU:n aluepolitiikka 2007–2013

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/presenta/working2008/work_fi.pdf
Euroopan aluepolitiikan ajankohtaiset asiat. Saatavana 22 kielellä.

Koheesiopoliittika 2007–2013 Maakohtaiset tiedotteet

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/info_en.htm
Yleiskatsaus investointien kansallisiin painopisteisiin, määrärahoihin ja koheesiopoliittikaan odotettavissa oleviin vaikutuksiin 27 jäsenvaltiossa. Saatavana englanniksi, ranskaksi ja saksaksi sekä kulloisenkin jäsenvaltion kielellä/kielillä.

Viides taloudellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta käsittelevä kertomus Kasvat alueet, kasvava Eurooppa

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/interim5/com_2008_371_fi.pdf
Saatavana 22 kielellä.

Koheesiopoliittika 2007–2013 Selitykset ja viralliset tekstit

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2007/publications/guide2007_fi.pdf
Saatavana nyt 22 kielellä.

EU:n lait, ehdotukset ja viralliset asiakirjat ovat luettavissa kokonaisuudessaan osoitteessa
<http://eur-lex.europa.eu/fi/index.htm>

Online

http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/recovery/

EU:n koheesiopolitiikan vastaus talouskriisiin. Tutustu Inforegio-verkkosivuston uudessa osiossa, kuinka koheesiopolitiikalla tuetaan Euroopan komission talouden elvytysuunnitelmaa. Komissio esitteli 26. marraskuuta Euroopan laaja-alaisen elvytysuunnitelman vastauksena meneillään olevaan talouskriisiin ja Euroopan talouden taantumaa. EU:n koheesiopolitiikalla tuetaan omalta osaltaan merkittävästi tätä suunnitelmaa. EU on toteuttanut sekä lainsäädännöllisiä että muita toimenpiteitä hankkeiden täytäntöönpanon nopeuttamiseksi, luottamuksen lisäämiseksi EU:n taloutta kohtaan ja talouden dynamiikan lisäämiseksi.

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/working/regions2020/index_en.htm

ALUEET VUONNA 2020: komission kertomus tulevista haasteista nyt verkossa

Euroopan komission aluepolitiikan pääosaston uusi kertomus "Alueet vuonna 2020" (Regions 2020) on ensimmäinen ennakoiva analyysi EU:n neljän suurimman haasteen todennäköisestä vaikutuksesta alueisiin. Nämä haasteet ovat globalisaatio, väestörakenteen muutos, ilmastonmuutos ja energiansaanti. Kertomuksessa kartoitetaan erilaisten indikaattorien avulla, kuinka voimakkaasti nämä tekijät vaikuttavat EU:n alueisiin. Siinä myös tarkastellaan, millaisia eroja ne saattavat synnyttää eri puolille EU:ta. Tulokset otetaan huomioon EU:n koheesiopolitiikan tulevaisuutta koskevissa pohdinnoissa.

<http://www.interreg4c.eu/>

INTERREG IVC on osa Euroopan alueellisen yhteistyön tavoitetta. Siinä pyritään löytämään kokeneiden alueiden kumppaneiksi muita alueita, jotka tarvitsevat niiden asiantuntemusta, ja edistetään osaamisen ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa. Sivustolla julkaistaan ehdotuspyyntöjä, rahoituksenhakupaketteja sekä tietoja lähellä toimivista yhteispisteistä.

<http://lisbon.cor.europa.eu/lisbon-monitoring-platform.html>

Lisbon Monitoring Platform -sivusto on osa alueiden komitean verkkosivuja. Sivustolla tarkastellaan koheesiopolitiikan ja Lissabonin strategian kasvu- ja työllisyystavoitteiden välistä yhteyttä. Sivustolla on useita tavoitteita: sen avulla on muun muassa tarkoitus selvittää, mihin esteisiin paikallisviranomaiset törmäävät strategiaa toteuttaessaan, ja auttaa heitä löytämään realistisia ratkaisuja, tarjota heille tietopohja kansallisia keskusteluja varten sekä seurata, kuinka alueelliset ja paikalliset hallitukset edistävät kasvua ja työllisyyttä koskevia kansallisia uudistusohjelmia. Sivustolta saa myös yleensäkin tutkimustietoja ja ohjeita.

Julkisessa kuulemismenettelyssä kaivataan sinun ajatuksiasi

Tässä numerossa on keskitytty alueellisen koheesion tulevaisuutta käsittelevään komission vihreään kirjaan. Ellet ole vielä ehtinyt lukea tätä asiakirjaa, käy verkkosivulla, jolla voit lukea sen ja tuoda äänesi kuuluviin julkisen kuulemismenettelyn aikana. Muistathan, että kuulemismenettely päättyy helmikuun lopussa, joten tämä on tilaisuutesi tuoda ajatuksesi, toiveesi ja pelkosi esiin.

http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/terco/index_fi.htm

Yhteystiedot

Raphaël Goulet
Avenue de Tervuren 41, B-1040 Brussels
Faksi: (32-2) 29-66003
Sähköposti: regio-info@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm

ISSN 1725-8162

© Euroopan yhteisö, 2008
Jäljentäminen on sallittua, kunhan lähde mainitaan.

Painettu Belgiassa

EUROOPAN YHTEISÖJEN VIRALLISTEN
JULKAISUJEN TOIMISTO
L-2985 Luxemburg

Julkaisu-
toimisto
Publications.europa.eu